

LITURGICKÉ OBDOBIA

Cirkev prežíva cirkevný rok, aby si lepšie uvedomovala Kristov život a dielo spásy.

ADVENTNÉ OBDOBIE

Advent – (lat. adventus = príchod, prichádzať)

Začína ho Ján Krstiteľ, ktorý je bezprostredným predchodcom JK a ktorý bol poslaný, aby mu pripravil cestu. On je posledný z prorokov a ním sa začína Evanjelium – NZ. Advent je výzva aj pre nás, aby sme si uvedomovali prečo JK prišiel, ale aj význam druhého adventu.

1. advent- už bol = bolo to čakanie na Ježišovo narodenie
2. advent- prežívame teraz, keď čakáme na Kristov druhý príchod na konci sveta
3. advent- je to vlastne náš život v ktorom čakáme na smrť

Je prípravným obdobím na slávenie Narodenia Pána, ale je aj obdobím, keď sa pripravujeme na Pánov druhý príchod (ten bude pre nás buď na konci nášho života, alebo na konci sveta).

V čom spočíva príprava

- Príprava srdca – očistenie od hriechov
- Zdokonaľovanie sa v poznaní Božieho Slova a spolupráce s Bohom.

Trvanie adventného obdobia

Začína 1. adventnou nedeľou a končí na Štedrý deň popoludní.

Advent má 4. adventné nedele, ktoré idú po sebe pred sviatkom Narodenia Pána (25.12.)

Symbolom adventu je **adventný veniec**.

Liturgická farba adventu je **fialová**.

VIANOCE

Na Vianoce si Cirkev pripomína pamiatku Narodenia Pána a jeho prvých zjavení.

Vianočné obdobie je aj časom prejavov osobitnej úcty voči preblahoslavenej Panne Márii, ktorá ako Božia Matka mala osobitnú účasť na tajomstve vtelenia a príchodu Vykupiteľa.

Trvanie Vianočného obdobia

Trvá od polnočnej sv. omše sviatku Narodenia Pána až do nedele krstu Krista Pána. Vianočné obdobie má aj svoju oktávu – teda 8 dní, ktoré sa slávia ako jedna veľká nedeľa.

Liturgická farba vianočného obdobia je **biela**.

OBDOBIE CEZ ROK

V Cezročnom období sa neslávi osobitný aspekt Kristovho tajomstva. Skôr sa, najmä v nedele, pripomína Kristovo tajomstvo v celej jeho plnosti.

V prvej časti obdobia cez rok je to začiatok verejnej činnosti JK a prvé ohlasovanie evanjelia.

V druhej časti sú to Ježišove znamenia a zázraky, napätia medzi Ním a farizejmi a zákoníkmi...

Trvanie cezročného obdobia

Obdobie cez rok sa začína v pondelok po Nedeli Krstu Krista Pána a trvá do utorka pred Popolcovou stredou. Potom je prerušené a pokračuje pondelok po slávnosti Zoslania Ducha Svätého až do prvej adventnej nedele.

Poslednou nedeľou v liturgickom roku je Nedeľa Krista Kráľa. Je pripomienkou, že víťazom na konci vekov bude Ježiš Kristus – náš Kráľ.

Liturgická farba tohto obdobia je **zelená**.

PÔSTNE OBDOBIE

V pôste si uvedomujeme, že naša spása je záležitosťou obety JK, nie nášho úsilia.

Preto na začiatku pôstneho obdobia nás Cirkev slovami JK: „Kajajte sa a verte evanjeliu“ vyzýva na pokánie. Pokánie je podmienkou toho, aby sme sa stali schopnými prijať Boha. Pokánie patrí k podstate kresťanstva.

Ním sa 40 dní pripravujeme na slávenie Veľkej Noci.

Uvedomujeme si, koľko vytrpel Ježiš pre naše hriechy a snažíme sa napraviť tak, aby sme odpovedali svojim životom na túto nezaslúženú Božiu lásku.

So začiatkom pôstu je spojený aj obrad značenia hláv popolom.

Modlitba pri svätení popola upozorňuje na pominuteľnosť a ukazuje prostriedok na získanie nepominuteľných hodnôt v skutkoch pokánia.

Trvanie pôstneho obdobia

Začína Popolcovou stredou a trvá do večera Zeleného štvrtka.

Pôstnych nedelí je 6. Poslednú 6. nedeľu nazývame Kvetná nedeľa a začína sa ňou Veľký týždeň. Liturgická farba je **fialová**. Počas pôstneho obdobia sa častejšie modlí modlitba krížovej cesty .

Pôst charakterizujú 3 dominantné prvky:

- ❖ horlivejšia modlitba
- ❖ almužna
- ❖ skutky pokánia (kresť. lásky, resp. iné náboženské úkony)

VELKONOČNÉ ODBOBIE

Umučenie, smrť a zmŕtvychvstanie Ježiša Krista je vnútornou silou viery kresťanov, prameňom spásy a základom pre všetky liturgické slávnosti.

Najdôležitejšie udalosti spásy slávime vo **VELKONOČNOM TROJDŇÍ**:

- Zelený štvrtok
- Veľký piatok (Biela sobota - deň)
- Veľkonočná nedeľa

Tento časový úsek sa výstižne volá „trojdním ukrižovaného, pochovaného a vzkrieseného Pána“ a aj „Veľkonočným trojdním“

Trvanie veľkonočného trojdnia

Od večernej sv. omše Zeleného štvrtka, do večera Nedele Zmŕtvychvstania JK.

Celé veľkonočné obdobie je zamerané na oslavu vzkrieseného Krista a osobné prežívanie radosti z diela vykúpenia uskutočneného na dreve kríža a spečateného slávou Pánovho vzkriesenia.

Má byť časom radosti a plesania, 50 dní ako jeden deň, ako jedna Veľká nedeľa. Má svoju oktávu!!!

Podľa údajov zo Skutkov apoštolov, na 40. deň od Pánovho zmŕtvychvstania je slávnosť Nanebovstúpenia Pána.

Dni po Nanebovstúpení pripravujú veriaciach na prijatie Ducha Svätého a biblické čítania tých dní obsahujú prísľub zoslania Ducha Svätého.

Liturgická farba Veľkonočného obdobia je **biela**.

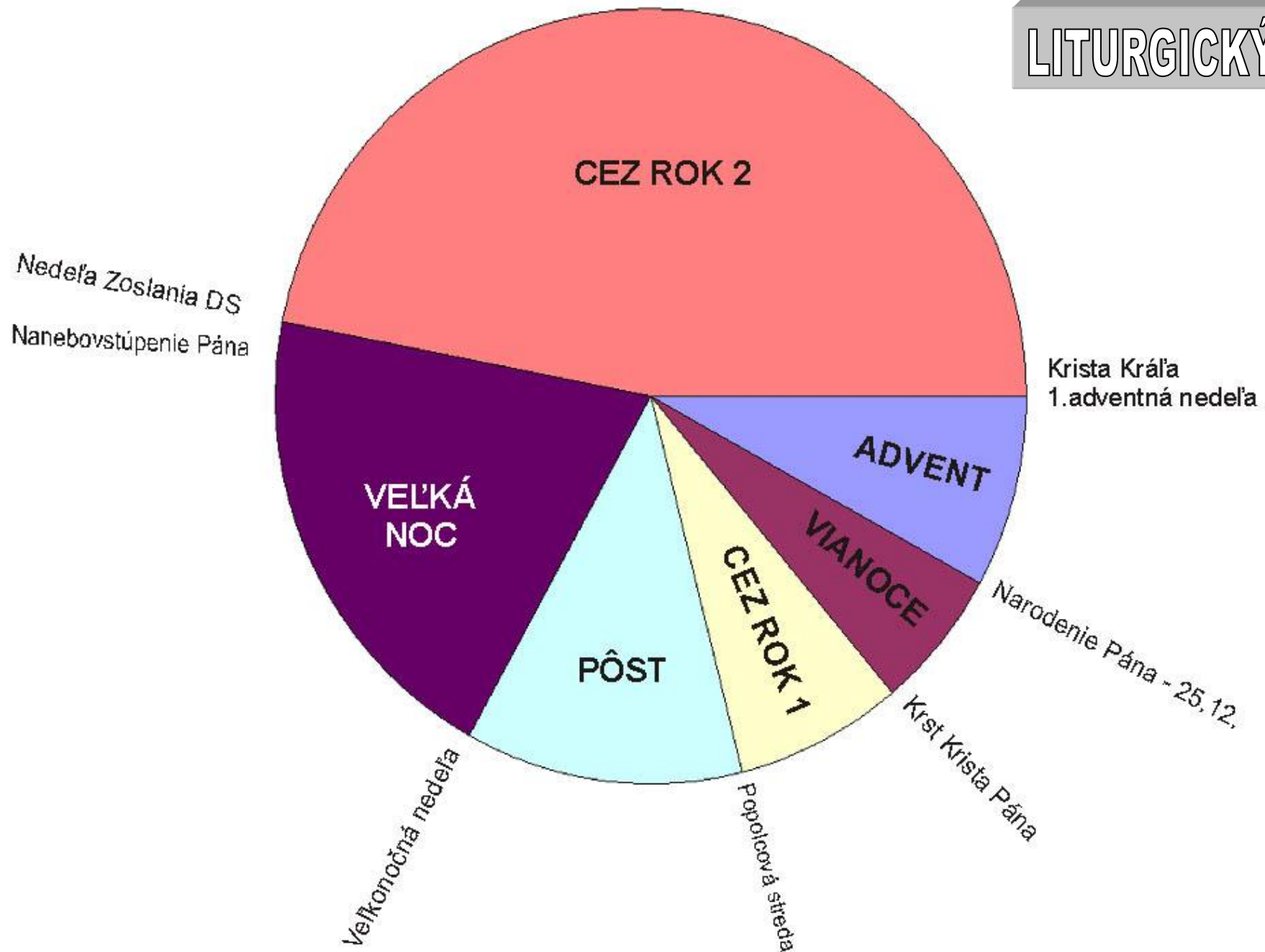
Na Veľkú noc slávime:

- ❑ Zmŕtvychvstanie JK
- ❑ Posledné napomenutia a nanebovstúpenie
- ❑ Zoslanie DS

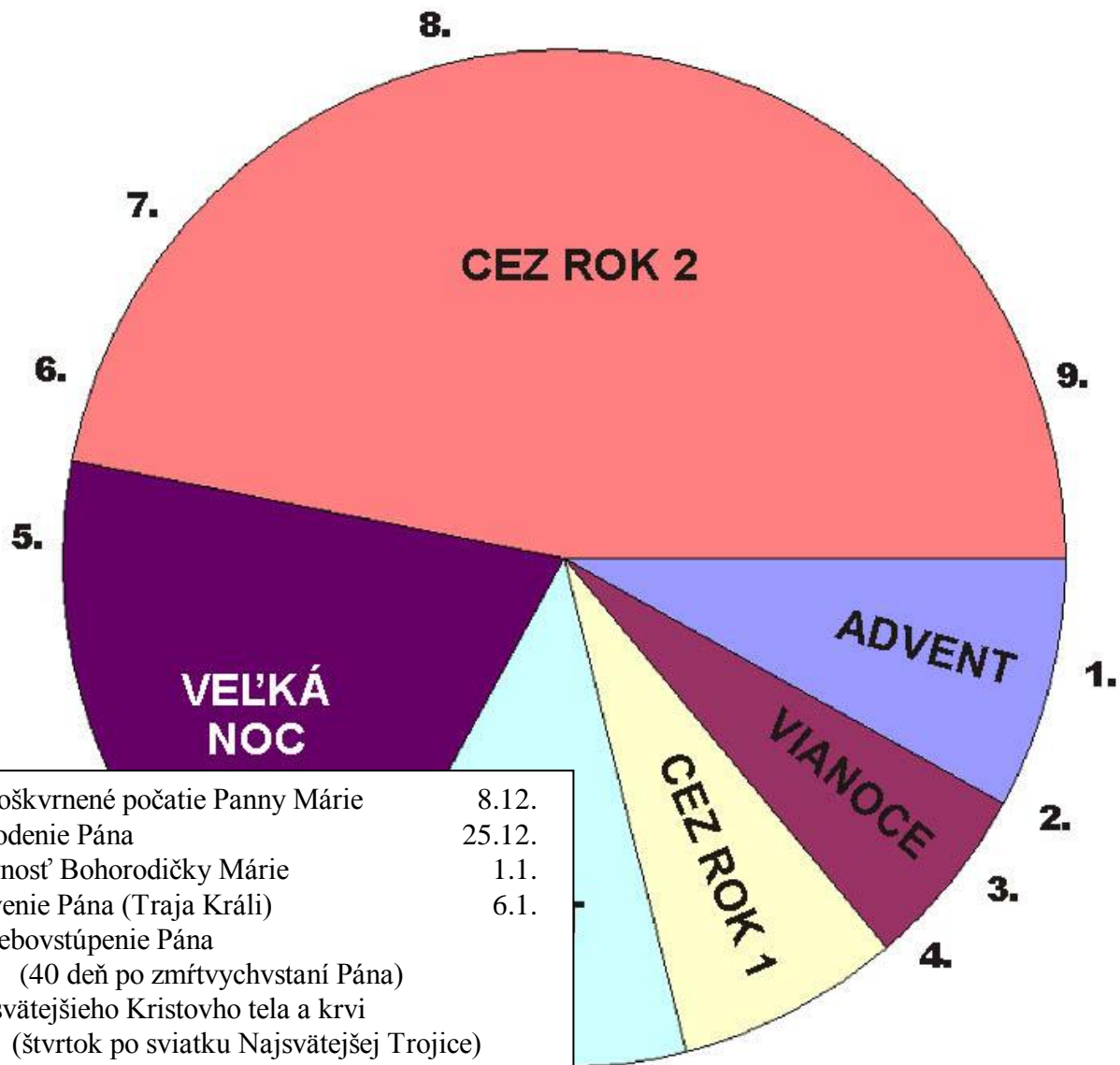
Trvanie veľkonočného obdobia

Je to obdobie 50-tich dní, od nedele Zmŕtvychvstania JK do nedele Zoslania Ducha Svätého.

LITURGICKÝ ROK

LITURGICKÉ SVIATKY

1. Nepoškvrnené počatie Panny Márie	8.12.
2. Narodenie Pána	25.12.
3. Slávnosť Bohorodičky Márie	1.1.
4. Zjavenie Pána (Traja Králi)	6.1.
5. Nanebovstúpenie Pána (40 deň po zmŕtvychvstaní Pána)	
6. Najsvätejšieho Kristovho tela a krvi (štvrtok po sviatku Najsvätejšej Trojice)	
7. Sv. Petra a Pavla	29.6.
8. Slávnosť Nanebovzatia PM	15.8.
9. Slávnosť všetkých svätých	1.11.

LITURGICKÉ FARBY

1) ZELENÁ – symbol nádeje

Používa sa v období „cez rok“.

2) FIALOVÁ – symbol pokánia

Používa sa v Advente, Pôste a pri pohreboch.

3) ČERVENÁ – symbol lásky a krvi

Používa sa na sviatky mučeníkov, sviatky Ducha Svätého, na Kvetnú nedeľu a na Veľký piatok.

4) BIELA – symbol radosti a nevinnosti

Používa sa na sviatky Pána, vo Vianočnom a Veľkonočnom období, na sviatky Panny Márie a svätých, ak neboli mučeníci.

5) RUŽOVÁ – symbol radosti

Používa sa na 3. adventnú a štvrtú pôstnu nedeľu.

6) ZLATÁ

Môže nahradiť všetky ostatné farby.

LITURGICKÉ RÚCHA

Reverenda	–	čierny odev kňaza,
Alba	–	dlhá biela košeľa pod ornátom alebo dalmatikou,
Štola	–	dlhý úzky pás látky. Je znakom diakona, kňaza a biskupa. Diakon nosí štólu krížom.
Ornát	–	rúcho kňaza pri sv. omši,
Dalmatika	–	rúcho diakona (podobné ako ornát, len má krátke rukávy)
Pluviál	–	široký plášť, napr. pri procesii,
Náplecné vélum	–	látka obdĺžnikovitého tvaru cez plecía kňaza, ktorou berie do rúk monštranciu pri požehnávaní so Sviatosťou oltárnou.

LITURGICKÉ PREDMETY

Korporál	–	obrúsok, ktorý sa prestiera na oltár pod kalich a paténu
Paténa	–	miska na chlieb,
Obetná miska	–	miska na hostie,
Cibórium	–	kalichovitá nádoba s pokrývkou na uchovávanie Eucharistie v Bohostánku,
Kalich	–	pohár na víno,
Palla	–	prikryvka štvorcovitého tvaru, ktorá zamedzuje, aby do kalicha nespadla nejaká nečistota,
Ampulky	–	nádobky na vodu a víno,
Lavabó	–	šatka na utieranie rúk kňaza,
Purifikatórium	–	šatka na utieranie kalicha,
Monštrancia	–	ozdobná schránka, v ktorej je viditeľne uložená Sviatosť oltárna,

LITURGICKÉ KNIHY

Rímsky misál	–	obsahuje všetky texty sv. omše,
Výňatok z RM	–	obsahuje iba tie texty sv. omše, ktoré sa prednášajú od sedesu,
Lekcionár	–	obsahuje čítania pre bohoslužbu slova (čítania + žalmy + evanjeliá),
Modlitby veriacich	–	je to kniha z ktorej sa čítajú prosby po kázni, resp. po vyznaní viery.
Modlitebník	–	obsahuje rôzne modlitby pre pobožnosti, vysluhovanie svätenín, rôzne pobožnosti...

OTÁZKY Z POSLEDNEJ TÉMY:

1. Kedy začína a kedy končí adventná doba?
2. Na čo sa kresťania sústreďujú cez advent?
3. Kedy začína a končí Vianočné obdobie?
4. Čo si pripomíname cez Vianoce?
5. Kedy začína a končí obdobie cez rok? (2x)
6. Na čo je zamerané obdobie cez rok?
7. Kedy začína a končí pôstne obdobie?
8. Na čo je zamerané pôstne obdobie a ako dlho trvá?
9. Aké 3 prvky charakterizujú pôstne obdobie?
10. Čo je to veľkonočné Trojdnie? (Čo si pripomíname vtedy?)
11. Čo oslavujeme cez Veľkú Noc a koľko dní trvá obdobie Veľkej Noci?
12. Kedy začína a končí Veľkonočné obdobie?
13. Vymenuj liturgické farby a kedy sa používajú?
14. Vymenuj aké liturgické rúcha poznáš?
15. Vymenuj aké liturgické predmety poznáš?
16. Vymenuj aké liturgické knihy poznáš?